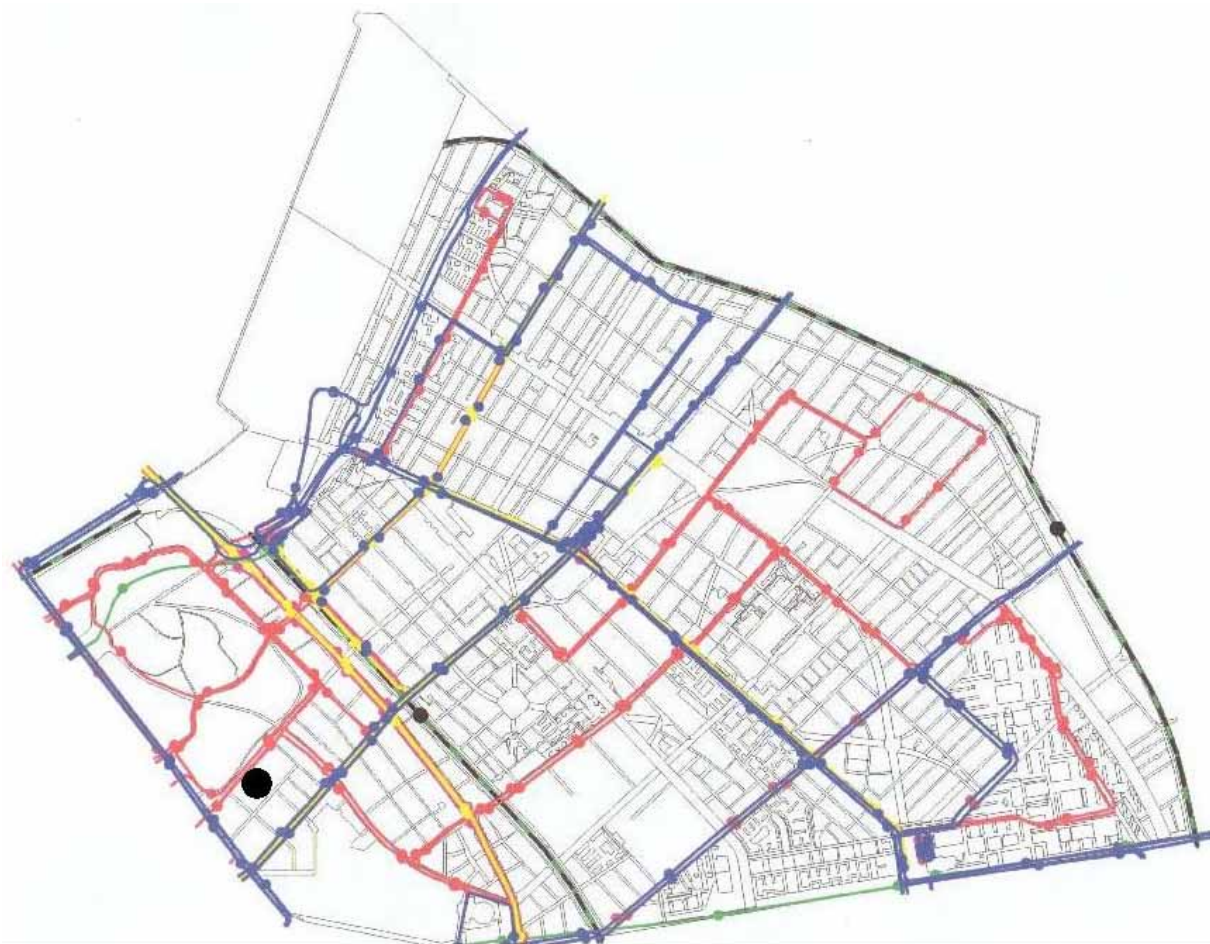

Katasztrófavédelmi prevenció s terv

Kerület térképe

Bevezető

Felgyorsult és átalakult világunkban az emberiséget fenyegető veszélyek egyre nagyobb intenzitással jelentkeznek. Az elmúlt időszak eseményei, a világban és hazánkban bekövetkezett katasztrófák arra hívják fel a figyelmet, hogy senki sem védett a veszélyekkel szemben. Az is bizonyított tény, hogy azok a közösségek, amelyek felkészültek az esetleges nem várt veszélyekre, ismerik azok természetét, alkalmazzák a veszélyhelyzetekben követendő magatartási szabályokat és ismerik és betartják a veszélyhelyzet-kezelés elemi lépéseit, sikeresebben állnak azokkal szemben. Ennek érdekében olyan hathatós katasztrófavédelmi prevenció s tervre van szükség, amely felméri az intézményt fenyegető hatásokat, elemzi azok természetét, megoldásokat ír le esetleges bekövetkezésük esetére. A program elkészítésekor figyelembe vesszük az intézményre vonatkozó helyi adottságokat, a rendelkezésre álló személyi és technikai feltételeket valamint az időtényezővel is számolunk.

A település első számú katasztrófavédelmi felelőse a polgármester, aki a település intézményeivel kapcsolatos katasztrófa-védelmi feladatok végrehajtásában az intézményvezetőkre

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 2/17

támaszkodik. Az intézményvezetők IPM-vezetőt alkalmaznak, akivel közösen elkészítik a katasztrófavédelmi prevencióstervet.

XIV. kerület fekvése, jellemzői

Budapest XIV. kerület a főváros centrumától keletre fekszik a Dózsa György út, Kerepesi út, Szuglói körvasútsor és a MÁV Rákosrendező pályaudvar által határolt területen. A kerület területe 18,16 km² (zömmel sík terület), mellyel a főváros közepes nagyságú kerületei közé tartozik. Szomszédos kerületek: IV., VI., VII., VIII., X., XIII., XV., XVI. A kerület lakosainak a száma 113.098 fő (2003. januári adat), amely azonban csökkenő tendenciát mutat (1998. januárjában a kerület népessége: 127.419 fő volt). A kerület beépítettségét tekintve alapvetően kertvárosi jellegű, bár három lakóteleppel is rendelkezik. A kerület lakásállománya meghaladja a 60 ezret. A kerületben 203,7 km szilárd burkolatú és 7 km burkolatlan út van.

Zuglót mérsékeltövi, változékony időjárási viszony jellemzi. Kiugró meteorológiai értékek kb. 5 évenként követik egymást (hideg-meleg). Az uralkodó szélirány 310–330 fok Északnyugat. Kiterjedt esőzés alkalmával belvizes terület az elmúlt 10 évben nem alakult ki Zuglóban. A XIV. kerületben különleges geológiai képződmény nincs, homokos kavicsos rétegek váltják egymást.

Főbb közutak a kerületben:

- Hungária körút – Dévényi utca és Kerepesi út közötti szakasz,
- Nagy Lajos király útja – Szőnyi út és Őrs vezér tere közötti szakasz,
- Dózsa György út – Vágány utca és Kerepesi út közötti szakasz,
- M3-as autópálya bevezető szakasza,
- Sugárirányúak: a Thököly, Egressy, Mogyoródi, Fogarasi, Kerepesi út, illetve az Erzsébet királyné útja.

A vasúti közlekedés szempontjából lényeges, hogy a kerületen halad át két körvasút jellegű fővonal, illetve itt található a MÁV Rákosrendező Pályaudvar is. A kerületből indul ki a Gödöllői HÉV vonala, illetve érinti Zuglót a kelet-nyugati metró vonala is.

Polgári Védelmi besorolás

A 18/1996. (VII.25.) BM rendelet határozza meg a települések polgári védelmi besorolását, ez alapján a kerület **I. besorolású**.

A kerület veszélyeztetettségének értékelése

Külső veszélyek

Veszélyesanyag-szállítás, tárolás:

- Budapest XIV. kerület közútjain jelentős veszélyesanyag-szállítás folyik (veszélyesanyag-szállító jármű közúti balesete során egy esetleges egészséget károsító anyagkiömlés mint veszélyeztető tényező).
- Budapest XIV. kerület (illetve egyes környező kerületek) üzemeinél (egyéb intézményeinél) a veszélyes vegyi anyagok felhasználása, tárolása során bekövetkező rendkívüli esemény is veszélyt jelenthet a környezetre (egészséges veszélyeztető).

A veszélyek megelőzése (prevenció), a veszélyekre való felkészülés legalább olyan fontos, mint a veszélyhelyzetek szakszerű, gyors elhárítása, ezen feladatok végrehajtásához nyújt segítséget a prevenciósterv program.

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 3/17

A prevenciós program célja: egy jól átlátható, kipróbálható, éles helyzetben hatékonyan alkalmazható program létrehozás az emberélet és az anyagi javak védelme érdekében.

Az intézmény jellemzői

Intézmény neve:	SZENTI ISTVÁN GIMNÁZIUM
Címe:	1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 15.
Telefonszáma:	343-0005
Intézmény alapterülete:	2545 m ²
Tantermek és szaktermek száma:	47
Dolgozói létszám:	83 fő
Tanulói létszám maximum:	750 fő
Környezetleírás:	a kerület nyugati részén a Városliget mellett helyezkedik el a gimnázium épülete. Főbejárat az Ajtósi Dürer sor, udvari (hátsó) bejárat az Abonyi utcából.
Környezetében lévő veszélyeztetett objektum:	veszélyes objektum nincs a közelében
Megközelítési – kimenekítési útvonal:	trolibusz, autóbusz, az épület több kijáratral rendelkezik ennek megfelelően történik a kimenekítés
Az intézmény gyülekeztetési körlete:	iskolaudvar

A katasztrófákkal kapcsolatos tevékenységek

Időszakai és feladatai

- 1) **Megelőző időszak:** az esemény bekövetkezte előtt
 - a veszélyeztető tényezők felkutatása,
 - tervezés,
 - a veszélyek elkerülését célzó intézkedések,
 - a felkészítés a veszélyek bekövetkeztekor irányadó magatartási szabályokra.
- 2) **A veszélyhelyzet kezelésének időszaka:** az esemény bekövetkeztekor. Ennek az időszaknak a feladatait mindig a kialakult helyzet specifikumai határozzák meg. Főbb vonulatai a következőkben összegezhetők:
 - a veszélyhelyzet észlelése, értékelése
 - figyelmeztetés, tájékoztatás, riasztás
 - a kialakult helyzet következményeit elhárító közösség létrehozása,
 - a katasztrófa és a következmények elhárítását célzó tevékenység.
- 3) **A helyreállítás időszaka:** az esemény elhárítását követően
 - közművek, épületek helyreállítása
 - a korábbi tevékenység egyéb feltételeinek biztosítása

Az intézményvezető feladatai:

- Együtműködés az illetékes katasztrófa-elhárítási szervekkel
- Az előre prognosztizálható veszélyhelyzetek felmérése
- A védekezési feladatok nagyságát mérlegelve a védekezési feladatok ellátásához szükséges erők, technikai eszközök felszerelések kijelölése és biztosítása.

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 4/17

- A kárelhárítás során használható anyagi lelőhelyek, eszközbeszerzési lehetőségek kijelölése
- A mentésben résztvevők ellátásának, pihentetésének megszervezése
- A iskola ideiglenes elhelyezésre igénybe vehető helyiségek kijelölése
- A szükséges egészségügyi ellátás megszervezése
- A híradás biztosítása

Irányítás-vezetés:

Az irányítás-vezetés célja, hogy az intézményben bekövetkező veszélyhelyzet kezelése során a veszély elhárítási, kármentési munkálatok a lehető leghatékonyabban, szervezeten történjenek. Az intézményben kialakuló veszélyhelyzetekben a kárelhárítás és helyreállítás elsődleges felelőse az intézményvezető, akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy. Az intézményvezető a Prevenációs Programban meghatározott feladatok végrehajtása során a veszélyhelyzettől, illetve az adott körülményektől függően szükség szerint eltérhet. **Minden esetben a vezető utasításait kell végrehajtani!** Az intézményvezető munkáját az *Intézményi Prevenációs Munkacsoport* (IPM) segíti.

A veszélyhelyzet kezelésénél a vezetés és irányítás érdekében a Prevenációs Programot mellékleteivel, és a hozzá kapcsolódó belső szabályozókkal együtt az intézményvezető irodájában kell tárolni. Veszélyhelyzet fennállása esetén azonnali hatállyal elő kell venni, és ennek rendelkezéseit alkalmazni.

A veszélyhelyzet kezelésnél veszély elhárítási naplót (eseménynapló) kell vezetni. A naplóban minden veszélyelhárítással kapcsolatos intézkedést, információt fel kell jegyezni. A feljegyzésnek információ áramlásakor az információt adó nevét, beosztását, az információ adás idejét és az információt kell tartalmaznia. Az információt a vevő aláírásával kell hitelesíteni. A vezetés döntéséről a készülő feljegyzés tartalmazza a döntést hozó nevét, a döntést, valamint azt, hogy a döntésről mely személyeknek kell értesülniük. Ez kiegészül a döntésről értesítettek nevével, melyet az értesítő személy aláírásával hitelesít. A feljegyzések elkészítéséért a gépírók a felelősek. Olyan nyilvántartást kell vezetni a veszélyhelyzet kezelésénél, a veszélyhelyzetekkel kapcsolatos határozatokról, melyek iktatással kerülnek nyilvántartásba. A határozatok egy példányát az irattárban meg kell őrizni.

A vezetéshez szükséges anyagi készletek biztosítását az Önkormányzat biztosítja. Ennek feladata veszélyhelyzet kezelésénél az irányítás-vezetés részére szükséges anyagi készletek biztosítása.

Helyzetértékelés:

A kapott információk alapján az intézmény vezetője meghatározza a veszélyeztetettség mértékét, felméri a veszély elhárításához szükséges erőket, eszközöket, a védekezésben elsődlegesen végrehajtandó feladatokat, valamint a szükség esetén igénybe veendő külső erőket. Értékeli a várható legnagyobb veszélyeztetett területet. Amennyiben az intézményt érinti, rendelkezik az intézményben rekedtek biztonságba helyezéséről, tekintettel a közlekedés biztonságára, a megközelíthetőségre, kimenekítés lehetőségére, az épület kiürítésének szükségességére, módozataira.

A veszélyhelyzet lokalizálására kiadandó intézkedések:

- Gyülekezési helyek megtervezése iskolai csoportonként
- Nyilvántartásba vétel megszervezése,
- Az intézmény elhagyásához igénybe vehető utak kijelölése, forgalomszabályozási feladatok megtervezése (rendőrség feladata)
- Szülők értesítése

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 5/17

- Az intézmény kiürítéséhez az egészségügyi biztosítás megszervezése,
- Energia hálózat (gáz, víz, villany) szakaszolásának, vagy elzárásának végrehajtása

Riasztás, figyelmeztetés, tájékoztatás:

A riasztás figyelmeztetés, tájékoztatás eszközei:

- Iskolacsengő
- Vezetékes és mobil telefonok

A veszélyhelyzet mértékétől függően kerülhet sor a riasztás, figyelmeztetés, tájékoztatás alkalmazandó módszerére. Az intézményben tartózkodó tanulók és a dolgozók, valamint a szülők riasztásának, tájékoztatásának megszervezése technikailag, illetve a tájékoztató szövegének részletes kidolgozása az intézményvezető joga és feladata.

Azonnali veszélyhelyzet esetén az iskolacsengő használata szükséges, használata mellé a hangosbeszélőn kell a veszélyhelyzet formájáról és a teendőkről tájékoztatni az iskolapedagógusait. A riaszthatók névsorát a **Tűzriadó terv** tartalmazza.

Riasztás és tájékoztatás általános feladatai:

- Az intézményvezető intézkedése alapján a szülők tájékoztatása
- A tájékoztatás megtervezése: rendje, a tájékoztatásra jogosultak megnevezése

Híradás:

Híradás célja információ biztosítása, a veszélyhelyzet kezelése során szükséges hírközlő rendszerek rendelkezésre álló típusának felhasználásával. A híradási feladatokat az iskolavezető-helyettes látja el az intézményvezető irányítása mellett. A híradás biztosításhoz szükséges eszközök jelenleg vonalas és mobil telefonok. Ezekon kívül veszélyhelyzet esetén igénybe vehető a Polgári Védelmi Kirendeltségen található URH rádió hálózat.

A veszély elhárítási tevékenység során az információ adásáról és kapásáról az eseménynaplóban feljegyzést kell készíteni. A feljegyzéseknek tartalmaznia kell a feljegyzés idejét, az információ tartalmát és az információvevő aláírásával hitelesíti a feljegyzést.

Az eszköz utánpótlás kiegészítés az intézményben nem megoldott, raktár illetve javító bázis nem áll rendelkezésre. A veszélyhelyzet során a meglévő vezetékes illetve mobil telefonkészülékeket kell alkalmazni, illetve a mentők és rendőrség URH adó vevőit lehet használni.

Áldozatokkal kapcsolatos tevékenység

Katasztrófa áldozatai mindazon személyek, akik a katasztrófa következtében életüket veszítettek, megsérültek. A különböző katasztrófák következtében az intézményben tartózkodók különböző módon és mértékben válhatnak áldozattá. Az intézményvezető dönt a helyzet értékelése után ezek ellátásáról, különböző feladatok meghatározásával. (elsősegélynyújtás, kimentés, stb.)

A veszélyek kezelésére, elhárítására, az emberi élet és az anyagi javak mentésére vonatkozó feladatok:

- a kialakult helyzet felmérése,
- riasztási lánc aktivizálása
- részletes cselekvési program főbb veszélytípusonként az emberi élet, az anyagi javak mentésére, a felelősök megjelölésével,
- az épület kiürítése,
- intézkedés a mentést végzők biztonsága érdekében,
- az épületbiztonsággal kapcsolatos intézkedések (tűzvizsgálat, értékek számbavétele, kárfelmérés),

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 6/17

- a kommunikációs feltételek kialakítása (belül, kívül).

Kitelepítés, kimenekítés, elhelyezés:

Az intézményvezető rendeli el az intézmény teljes vagy részleges kitelepítését. A kitelepítést írásban kell elrendelni, az elrendelő döntést irattárban meg kell őrizni. A legvalószínűbb veszélyeztetett terület kitelepítéséhez felhasználható eszközöket befogadó helyeket, kitelepítés útvonalait a **TŰZRIADÓ TERV** tartalmazza. Az érintett területen biztosítani kell a visszamaradó anyagi javak megóvását.

A mentési folyamat nyomon követéséhez vezetni kell iskolai csoportonként: A kimenekítettek neve, kitelepítés helye. A befogadó intézményeknek a befogadottak számáról kell nyilvántartást vezetniük. Az épület kiürítési tervét a **Tűzriadó terv** tartalmazza.

A kitelepítéshez, kimenekítéshez és elhelyezéshez szükséges anyagi készletek, szállítóeszközök biztosítás lehetőségét az Önkormányzat gondnoksága biztosítja. A nem önkormányzati tulajdonban lévő eszközök igénybevételét a polgármester határozattal rendeli el.

Normál élet visszaállításának általános feladatai:

- Kárfelmérési, kárrendezési feladatok megszervezése, kárfelmérés, a károk jelzése az önkormányzat felé.
Végrehajtó: Intézményvezető
- Ideiglenes helyreállítási munkák tervezése.
Végrehajtó: Intézményvezető-helyettes
- A kisebb károk elhárítása, „eseménynapló” vezetése.
Végrehajtó: Gondnok, gazdasági vezető
- Mentés-fertőtlenítés végrehajtása.
Végrehajtó: Gondnok, tanárok
- Közművek beüzemelése.
Végrehajtó: Közműszolgáltatók
- Az intézmény működési feltételeinek megteremtése.
Végrehajtó: települési kárfelszámoló munkacsoportok, közreműködő intézményvezető
- Vállalkozó szakemberekkel tárgyalás.
Végrehajtó: intézményvezető
- Anyagszámlák gyűjtése.
Végrehajtó: Gazdasági vezető
- A pénzeszközök visszaigénylése.
Végrehajtó: Gazdasági vezető
- A fokozott balesetvédelmi intézkedések bevezetése.
Végrehajtó: Munkavédelmi megbízott
- A helyreállított épületrészt az önkormányzat műszaki osztályának átvétele után lehet birtokba venni.
Végrehajtó: Intézményvezető

Veszélyhelyzet elemzés, mentési feladatok

Rendkívüli időjárás

Rendkívüli csapadék mennyiség (hosszan tartó aszály, vagy nagy mennyiségű csapadék), szélsőséges hőmérsékleti viszonyok (hosszan tartó kánikula, vagy erős fagyok), szélerősség (100-150 km/óra szélerősség, vagy a felett).

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 7/17

Szélvihar

Fogalma

Nagy sebességű és erejű légmozgás, amely rövid ideig tart és gyakran jár együtt villámlással és bőséges csapadékkal.

Forgószél:

Rendszerint függőleges tengelyű légörvény. Nagy átmérőjű, de alacsony központ körül kialakuló orkánerősségű széllel pörgő képződmény

Jellemzője

Viharkatasztrófiával 9-es szélerősségnél kell számolni. Ez a szélerősség kb. 20 m/s, azaz 72 km/h szélerősségnek felel meg. Hirtelen alakulhat ki. A szélvihar megrongálhatja az épületeket, közműveket, leszaggatja a villamos vezetékeket. A lerepülő tetődarabok sérüléseket okozhatnak, a kidőlő fák rázuhan-hatnak az emberekre. A tanulók a szabadban nem tartózkodhatnak, az iskola épületét a vihar elmúltáig nem hagyhatják el. Áramkimaradásra, távbeszélő berendezések, épületrészek megrongálódására kell számítani.

Teendők, felelősök

- Riasztás, tájékozódás: Meteorológiai jelentések figyelése, rendkívüli hideg-állapot érzékelése.
Felelős: IPM felelős pedagógus
- Intézkedés, bemenekítés: Létszámellenőrzés.
Felelős: Gazdasági vezető
- Nyílászárók bezárása, törött üveg eltávolítása.
Felelős: Gondnok
- Ügyelet szervezése a hazaszállítás megszervezése.
Felelős: Osztályfőnökök
- Elsősegélynyújtás: Szükség esetén
Felelős: Elsősegélynyújtó

Erős téli havazás, hosszú ideig tartó intenzív hóesés, hófúvás

Fogalma

Olyan időjárási jelenség, amely kisebb- nagyobb hóakadályokat, torlaszokat alkothat

Jellemzője

Az időjárástól függően hófúvások alakulhatnak ki, ezzel akadályozhatja a közlekedést, szakadásokat okozhat a villamos vezetékeken, gátolhatja a falvak élelmiszerrel való ellátását. A közutakat, vasútvonalakat a kihelyezett hófogók miatt csak kismértékben veszélyeztetik, komolyabb veszély-forrást a tanyán élő emberek számára jelent.

Hideghullám:

Nagy tömegű hideg levegő hirtelen beáramlása.

Jegesedés fagyás:

A túlfűtött vízgőz hirtelen kicsapódása valamely szilárd felületen, valamint a víz halmazállapot változása erős lehűléskor.

Jellemzője

Időjárás jelentések előre jelezhetik, de egy délelőtt (du) folyamán is bekövetkezhet a rendkívüli, ideiglenes állapot.

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 8/17

Fagyási sérüléseket, halált is okozhat. Megbéníthatja az áram és gázellátást, a közlekedést. A jeges felület, közlekedési és egyéb balesetek okozója lehet.

Teendők, felelősök

- Kapcsolattartás, riasztás: A helyi és országos adók nyomon követése
Felelős: IPM vezető
- Bemenedítés: Minden tanuló, dolgozó az iskola épületében tartózkodjon.
Felelős: Osztályfőnökök
- Létszámmellenőrzés.
Felelős: Osztályfőnökök
- Nyílászárók bezárása. Járdák jégtelenítése, hó eltakarítása.
Felelős: Gondnok
- Szülők kíséretében a tanulók hazaengedhetők, ha a hó eltakarítás is megtörtént.
Felelős: Osztályfőnökök

Kommunális ellátórendszerek meghibásodása

Fogalma

Elsősorban a téli évszakra jellemző, a rendkívüli időjárás (nagy mennyiségű hó, erős fagyok, ónos eső) leállásokat, szolgáltatási zavarokat, kimaradásokat okozhat a víz, gáz- és áramszolgáltatásban.

Felhőszakadás:

Rövid idő alatt, erős intenzitású

Jégeső:

Szilárd halmazállapotú csapadék 5 mm-nél nagyobb jégszemekből

Jellemzője

A hibák mértékétől függően szükség lehet kitelepítésre és szükségelhelyezés végrehajtására, ideiglenes (szükség) energia ellátásra, vagy különleges egészségügyi ellátásra. Az esőzések gyakori kísérő jelensége a villámlás, amely nem más, mint a hideg és meleg levegőrétegek találkozásakor keletkező hang és fényjelenség, amely elektromos kisüléssel párosul. A villámlás tüzet okozhat, az élőlények halálát okozhatja. A hirtelen felszálló és a magasban túlhűlő vízcseppek kifagyásával jön létre, s zápor szerűen hullik le. A jégdarabok jelentős károkat okozhatnak a növényzetben, az épületekben, de emberi sérülést is előidézhetnek.

Teendők, felelősök

- Ügyelet szervezése éjszaka is.
Felelős: Intézményvezető
- A bejáró dolgozók elszállásolása, ellátása (élelem, takarók, laticel biztosítása, tisztálkodás biztosítása, orvosi ellátás biztosítása, tanterem szálláshellyé alakítása).
Felelős: Gondnok, koordinátor
- Elsősegélynyújtás: Szükség esetén betegszobában (tanteremben kialakítva). Mentő hívása.
Felelős: Elsősegélynyújtó
- Kapcsolattartás: Iskolán belül, iskolán kívül (szülők tájékoztatása, stb.)
Felelős: IPM felelős pedagógus
- Bemenedítés: Minden tanuló, dolgozó az iskola épületében tartózkodjon, létszámmellenőrzés
Felelős: IPM felelős pedagógus

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 9/17

Járvány

Járvány: görög-latin eredetű szó (epidémia) valamely fertőző betegség elterjedése egy adott területen.

Fertőzés: latin eredetű szó (infekció) kórokozók szervezetbe jutása és elszaporodása. Forrása lehet beteg hordozó ember vagy állat. A kórokozók közvetlen érintéssel, emberi ürülékkel vagy szennyvízzel ivóvízbe, élelmiszerekbe kerülve terjednek. Ha a környezetben nagy mennyiségű károkozó jut, járvány alakulhat ki.

Endémia: rendszeres, de csak szórványosan előforduló megbetegedés.

Pandémia: több földrészen vagy az egész Földre kiterjedő járvány

Fogalma

Az emberek tömeges meg-betegedésének, a járvány kialakulásának több oka lehet: állati eredetű fertőzés, vírusok megjelenése, nem megfelelő higiénia körülmények stb.

Jellemzője

A térség fő jellemzője, hogy szinte minden háztartásban foglalkoznak állattartással. Így bárhol kialakulhat járványgóc, és az iskolai közösségben a járvány gyors terjedésének is nagy az esélye.

Teendők, felelősök

- A járvány súlyosbodásának megakadályozása érdekében elsőként a beteg gyermek izolálása szükséges. Ezután azonnal az egészségügyi központ értesítése és a gyermekorvoshoz juttatása.

Felelős: Elsősegélynyújtó, tanárok

Földrengés

A föld váratlan mozgása, vagy remegése, amely általában a földfelszín felső 10–30 m-es vastagságú rétegében elhelyezkedő rétegek elmozdulása okoz.

Jellemzője

Hirtelen következik be, előrejelzés nélkül. Az életmentés záloga a gyorsaság és fegyelmezett-ség

Teendők, felelősök

- Riasztás: Az épület azonnali elhagyása (a kimenekítéshez hasonló rendben)
Felelős: Tanárok
- Elsősegélynyújtás, szükség szerint, a sérültek összegyűjtése, gondozása, nyugtatása, mentő hívása
Felelős: Tanárok
- További intézkedések: A tanulók egy helyen tartása. Az épületbe visszamenni tilos
Felelős: Tanárok
- Kapcsolattartás, tájékoztatás
- Iskolán kívül (polgármester, védelmi bizottság)
Felelős: Intézményvezető

Alapvető magatartási szabályok földrengéskor:

- Hagyja el az épületet!
- Védje a fejét, arcát, szemét és szükség esetén a szabad bőrfelületét is! (Nedves ruhával védekezhet a gázok és a füst ellen.)
- Ne késlekedjék az értékek mentésével, mert az életébe kerülhet!
- Az út közepén és ne a járdán haladjon!

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 10/17

- Ha nem tudja elhagyni az épületet, zárja el a gázt, oltsa ki a lángot! Próbáljon az ablakból jelzést adni, hogy ki tudják menteni!
- Ha tűz keletkezik, próbálja azonnal eloltani, lokalizálni!
- Védje magát az esetleg lehulló tárgyak ellen, kerülje a dőlésveszélyes tárgyak közelségét!
- Keressen menedéket az épület szilárd belső helyiségeiben, akár egy erős asztal alatt!

A fenti magatartási szabályokból az alapján kell választani, hogy el lehet-e hagyni az épületet, vagy sem!

Mérgező vegyi anyagok szabadba jutása

Fogalma

Vegyí kárterület az a terepszakasz, ahová a mérgező anyag – kiszabadulása után – eljutott olyan mennyiségben, amely veszélyezteti az élőlényeket, és szükségessé teszi a védelmi intézkedések bevezetését.

Közúti, vasúti balesetek:

Veszélyes anyag vasúti és közúti szállításakor előforduló baleset során, a forgalom összetorlódása következtében, az átmenetileg összegyűlt embertömeg, vagy a közeli épületekben lakó emberek lehetnek kitéve a veszélyes anyag káros hatásainak.

Jellemzője

Mérgező anyaggal szennyezett terület akkor alakul ki, ha a vegyület valamilyen baleset, vagy szándékos cselekmény következtében kiszabadul a veszélyes üzemekből, ellenőrzött berendezésekből. (Gyártás folyamán, felhasználás és alkalmazás során, tárolás és raktározás közben, szállításakor.) Hirtelen következik be, előrejelzés nélkül. Az életmentés záloga a gyorsaság és a fegyelmezetttség.

Védekezés lehetőségei:

Egyéni védelem: testünk bőrfelületének minél nagyobb arányban ruhával történő védelme. Minden nyílászárót gondosan be kell zárni, amennyiben lehet az épületet hermetikussá kell tenni (reluxák, függönyök behúzása, nyílások eltömése).

Teendők, felelősök

- Riasztás: KATASZTRÓFA-RIADÓ sziréna jelének észlelésekor a helyi és országos adók adásának nyomán követése. A TV, a hangszóró közleményeinek figyelése, utasításuknak megfelelő óvintézkedések végrehajtása.

Felelős: IPM vezető, IPM tagjai

- Bemenedítés:
 - szirénajel azonosítása után minden tanulót, dolgozót az épületbe, kell küldeni. A szabadban nem tartózkodhat senki!
Felelős: Tanárok
 - minden nyílászárót gondosan be kell zárni. Ajtók őrzése.
Felelős: Gondnok
 - nyugodt, higgadt magatartás tanúsítása, pánik hangulat megelőzése, az tanulók megnyugtatása.
Felelős: Az intézmény valamennyi dolgozója

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 11/17

- létszámenőrzés
Felelős: Tanárok
- szükség-védőeszköz kiosztása.
Felelős: IPM vezető
- Elsősegélynyújtás: Szükség szerint kialakított betegszoba üzemeltetése. Egészségügyi panaszok esetén a gyerekorvossal, illetve ügyeletes orvossal teendők megbeszélése.
Felelős: Elsősegélynyújtó, tanárok
- Mentők kihívása.
Felelős: Intézményvezető

Alapvető magatartási szabályok elzárkózás esetén:

- Az ablakok, ajtók réseibe tegyen vizes plédet vagy törölközőt!
- Figyelni kell a helyi rádió, televízió, vagy a katasztrófavédelem és a rendőrség hangszórós közleményeit!
- Csak rövid időre és csak segélykérésre használja a telefont!
- Készítsen vizet az edényekbe!
- Készítsen elő gyertyát, elemlámpát, gyufát.
- Vegye számba meglévő gyógyszer és élelmiszerkészletét, a „túlélő”-csomag elkészítéséhez!
- Készüljön fel az estleges kitelepítésre!

A vegyi anyagok mindennapi életünk kísérői. Találkozhatunk vele a háztartásban, a munkahelyen, az utakon. Gyártásuk, tárolásuk, szállításuk közben számtalan veszélyhelyzet áll elő. Lehetnek mérgező, maró hatásúak, károsíthatják a légző rendszert, az idegrendszert. A mérgező anyagok a légző rendszeren, a tápcsatornán vagy a bőrön keresztül jutnak be a szervezetbe és ott heveny, félheveny vagy krónikus mérgezést okoznak.

Teendők:

A szennyezett területen TILOS!

- Védőeszközöket levenni,
- A veszélyes anyagba belelépni, belenyúlni,
- Enni, inni, dohányozni,
- Futni, leülni, lefeküdni,
- A meghatározott cselekvés végrehajtásától eltérni, vagy eltérő cselekvést folytatni. (Amennyiben nincs megfelelő számú menekülőkáczsa, a tanulók (osztályonkénti) csoportba bontása szükséges és a védőeszköz visszaállításával és újra felhasználásával oldható meg a további kimenekítés. A folyamatos szabadban való tartózkodáshoz (szállítás) gázálcot kell viselni, amelyet igényelni kell.

További intézkedések, felelősök

- További utasítások, információk figyelése és betartása a mérgező vegyi anyagra és a környezetre vonatkozóan.
Felelős: Intézményvezető
- Tájékoztatás a vegyi anyagok veszélyességi jellemzőiről, tennivalókról.
Felelős: IPM vezető

Kimenekítés:

Amennyiben a kimenekítés elkerülhetetlen, a kimenekítést végre kell hajtani.

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 12/17

- A menekülőkámzsák, védő leplek kiosztása.
Felelős: Tanárok, intézmény dolgozói
- Korosztály szerinti kimenekítés.
Felelős: IPM vezető
- Létszámellenőrzés, légzésvédő eszközök igénylése
Felelős: Tanárok

Kapcsolattartás, tájékoztatás:

- Intézményen kívül és iskolán belül rádió-telefonon keresztül.
Felelős: Intézményvezető
- Veszély elmúltával a tanulók elszállításának megszervezése
Felelős: Intézményvezető

Élővizek és ivóvízkészletek szennyeződése (bakteriológiai, vegyi)

Veszélyes anyaggal történő szennyezés akkor alakul ki, ha a vegyület valamilyen baleset, vagy szándékos cselekmény következtében kiszabadul a veszélyes üzemekből, ellenőrzött be-
rendezésekből (gyártás folyamán, felhasználás és alkalmazás során, tárolás és raktározás köz-
ben, szállításkor)

Ivóvíz szennyeződése közvetlenül nem fordulhat elő, mivel a víznyerés zárt rendszeren törté-
nik. Diverzáns cselekmények azonban irányulhatnak az ivóvízhálózat megrongálására, meg-
semmisítésére.

Fogalma

Nukleáris veszélyhelyzet radiológiai balesetéről akkor beszélünk, amikor veszélyes radio-
aktív anyagok kerülnek a környezetbe. A radiológiai balesetek sugárszennyezést okozhatnak a
környezetünkben. A kárterületen a magatartás szabályainak betartása létfontosságú.

TILOS:

- Tárgyak érintése,
- Por felferése,
- Evés, ivás,
- Védőeszköz levétele stb.

Jódprofilaxis – csak központi elrendelésre kezdhető el.

Ha meggyőződünk a veszélytelen távozási lehetőségről, az iskolát szervezeten és rendben
kell elhagyniuk

Teendők, felelősök

Riasztás:

- Katasztrófa-riadó észlelése, visszaellenőrzése, további tájékozódás a médiák adá-
saiból
Felelős: IPM vezető

Kimenekítés:

- Létszámellenőrzés
Felelős: Tanárok
- Felöltözés (bőrvédelem miatt)
Felelős: Tanárok
- Egyéni védőeszköz (légzésvédő) és védőcsomag, túlélési készlet magunkhoz véte-
le. Kicsik, betegek segítése. Az épület áramtalanítása, fűtés kikapcsolása, nyílás-

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 13/17

zárók bezárása, élelem elzárása. Csoportonkénti folyamatos és gyors kimenekítés. Nukleáris kárterületen a begyakorolt magatartás szabályainak betartása.

Felelős: Gondnok

- Ellátás megszervezése, külsősegítség, tájékoztatás igénybe-vétele.

Felelős: Intézményvezető

Elsősegélynyújtás:

- Különböző sebek, vérzések, sérülések ellátása
- Légzési akadály esetén a légutak szabaddá tétele
- Sugárbetegség megelőzését, illetve az esetleg már fellépett súlyos tünetek enyhítését célzó eljárások elvégzése
- Jódprofilaxisra irányuló tevékenység

Felelős: Gyermekorvos

- Kapcsolattartás: iskolán belül és kívül (külső segítség várása)

Felelős: Intézményvezető

Riadó elmúltával az intézmény kiürítése:

- Csoportbeosztásuknak megfelelően várjanak a kitelepítésre.

Felelős: Intézményvezető

Épülettűz és robbanás

Az épülettűzek bekövetkezhetnek robbanás, gondatlanság, szándékos gyújtogatás, a technológiai szabályok figyelmen kívül hagyása, stb. folytán. A tűz égési sérüléseket, fulladásos halált is okozhat.

A tűzoltás „házi” módjai:

- Letakarás, eltaposás,
- Vízspriccelés, vízöntés,
- Csapkodás,
- Oltás kézi tűzoltó készülékkel,
- Homok rászórása,

Teendők, felelősök

Riasztás

- a) A tűz érzékelése után elektromos csengőn keresztül a tűz jelzése. Áramkimaradás esetén a gyakorlati képzés során megismertetett eszközzel történő tűzjelzés (hangománycsengő, vasdarab).

Felelős: IPM felelős

- b) Tűzoltóság – 105, v. 459-2314 és mentők 104, v. 467-37-00 értesítése. Pontos helyszín, cím megadása

Felelős: Intézményvezető-helyettes

Kimenekítés, mentés

- A riasztással egyidőben meg kell kezdeni a tanulók és dolgozók kimenekítését az épületből

Felelős: Tanárok

Sorrend, útvonal:

- A gyakorlati képzésen begyakorolt módon („a legközelebbi kijárat” elvét módosíthatja a tűzfészek elhelyezkedése, A, B, C, D variánsok)

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 14/17

- Külön figyelem: a betegek és a mozgáskorlátozottak kimenekítésének, mentésének segítése.
- Higgadt, nyugodt magatartás tanúsítása, a pánik hangulat megelőzése, de ugyanakkor gyors cselekvés szükséges. Bennrekedt csoportoknál: ajtórés eltömése ruhával, jelzés az ablakból, a tanulók megnyugtatása.
Felelős: Koordinátor
- Mentés: A tűzoltók megérkezéséig csak akkor, ha önmagunkat nem veszélyeztetjük!
- Elsősegélynyújtás: Sérült, beteg személyek felkutatása, összegyűjtése, elkülönített helyen történő elhelyezése. Ellátása: nyugalomba helyezésük, steril takarók, kötszerek, arcmaszkok használata a mentők megérkezéséig.
- Fájdalomcsillapító gyógyszerek használata.
Felelős: Elsősegélynyújtó, tanárok

További intézkedések:

- A kimenekített tanulók létszámának, névsorának ellenőrzése
- A tanulók átmeneti biztonságos elhelyezése más intézményben
- Ideiglenes ellátás megszervezése: élelem, takaró biztosítása
Felelős: Tanárok
- Mentésítés: Az épület áramtalanítása, a tűzháromszög megtörése.
Felelős: Gondnok
- Kapcsolattartás: Intézményen kívül (szülők, sajtó tájékoztatója) intézményen belül
Felelős: Intézményvezető

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 15/17

Jogszabályi háttér

Az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról,
az 1996. évi XXXVII. törvény a Polgári Védelemről,
az 1999. LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról,
30/1996.(XII.6.) BM rendelet a tűzvédelmi szabályzat készítéséről, módosítva: a
33/1999. (IX.24.) BM rendelettel,
27/1997. (VII.15.) MKM. rendelet a kulturális és oktatási ágazat polgári védelmi feladatairól,
172/1999. (XII.06.) kormányrendelet a katasztrófa és veszélyhelyzeti tervekről (könyvtáraknak, múzeumoknak, egészségügyi intézményeknek),
29/2000.(X.30.) EüM rendelet az egészségügyi intézmények katasztrófaterveinek tartalmi követelményeiről,
4/1993. MKM utasítás (Műv.K.28.) a Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról,
13/1998.(III.6.) BM rendelet a polgári védelmi felkészítés követelményeiről.

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 16/17

Intézményi prevenciós munkacsoport

	<i>Név</i>	<i>Telefonszám</i>
Intézményvezető	Lázár Tibor	344-0347
Prevenációs felelős	Libárdi Péter	343-0347
Elsősegélynyújtó	Harangozó Anna	343-0347
Gondnok	Suplicz István	06-20-354-4988
Koordinátor	Chilf Livia	344-0347
Szülői munkaközösség	Falusi Mariann	06-30-232-3017

Katasztrófa Elhárításban Együttműködő Szervek

<i>Megnevezés</i>	<i>Cím</i>	<i>Vezető</i>	<i>Telefonszám</i>
Rendőrkapitányság	1143 Bp. Stefánia út 83.	Dr. Takács Péter r. alezredes	461-8160
XIV-XVI. ker. Tűzoltóság	1149 Bp. Egressy út. 114-116	Dr. Csizmadia Zoltán tűzoltóparancsnok	459 – 2414
Polgári Védelem	1145 Bp. Pétervárad u. 2.	Illés Attila alezredes	222-1459
Egészségügyi Szolgálat Ügyelet	1146 Bp. Hermina út 7.		220-6693 469-3825
ÁNTSZ	1148 Bp. Bánki Donát park 12/e.	Szénási Mária tisztiorvos	383-0514 363-0827
Vöröskereszt	1143 Bp. Gizella út 34.		251-5440
Polgárőrség	1145 Bp. Erzsébet királyné útja 17.	Kardos Pál	251-5366

	Szent István Gimnázium 1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.	Elfogadva: 2006. január 25.
	Szervezeti és működési szabályzat	11. sz. melléklet, oldalszám: 17/17

Tartalomjegyzék

Kerület térképe	1
Bevezető	1
XIV. kerület fekvése, jellemzői	2
Polgári Védelmi besorolás	2
A kerület veszélyeztetettségének értékelése	2
Az intézmény jellemzői	3
A katasztrófákkal kapcsolatos tevékenységek	3
Időszakai és feladatai	3
Veszélyhelyzet elemzés, mentési feladatok	6
Rendkívüli időjárás	6
Szélvihar	7
Erős téli havazás, hosszú ideig tartó intenzív hóesés, hófúvás	7
Hideghullám:	7
Kommunális ellátórendszerek meghibásodása	8
Járvány	9
Földrengés	9
Mérgező vegyi anyagok szabadba jutása	10
Élővizek és ivóvízkészletek szennyeződése (bakteriológiai, vegyi)	12
Jogszábeli háttér	15
Intézményi prevenciós munkacsoport	16
Katasztrófa Elhárításban Együttműködő Szervek	16
Tartalomjegyzék	17